

DENUIT JA CORDENIER

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

27. jaanuar 2005 *

Kohtuasjas C-125/04,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EÜ artikli 234 alusel Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'i (Belgia) 4. detsembri 2003. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. märtsil 2004, menetluses

Guy Denuit,

Betty Cordenier

versus

Transorient – Mosaïque Voyages et Culture SA,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts ning kohtunikud N. Colneric ja J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja),

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Belgia valitsus, esindaja: E. Dominkovits,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: A. Aresu ja J.-P. Keppenne,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 13. juuni 1990. aasta direktiivi 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta (EÜT L 158, lk 59; ELT eriväljaanne 13/10, lk 132; edaspidi „direktiiv”) tõlgendamist.

- 2 See taotlus esitati vaidluses ühelt poolt Guy Denuit' ja Betty Cordenier' ja teiselt poolt reisibüroo Transorient — Mosaïque Voyages et Culture SA (edaspidi „reisibüroo”) vahel seoses ühe Egiptusesse korraldatud reisi hinnaga.

Õiguslik raamistik

- 3 Direktiivi artikli 4 lõike 4 punktis a on sätestatud:

„Lepingus sätestatud hindu ei muudeta, kui lepingus ei ole otseselt ette nähtud hindade tõstmise või alandamise võimalust ja täpselt märgitud, kuidas hinnamuudatus arvutatakse; lubatud on muudatused üksnes seoses järgmisega:

- veokulud, kaasa arvatud kütuse hind,
- teatavate teenuste eest nõutavad maksud või tasud, näiteks maaletulekutasud, sisse- või väljasõidutasud sadamates ning lennujaamamaksud,
- konkreetse pakettreisi puhul kohaldatav vahetuskurss.”

- 4 Direktiiv võeti Belgia õigusesse üle 16. veebruari 1994. aasta seadusega reiside korraldamise lepingute ja reiside vahendamise lepingute kohta (*Moniteur belge*, 1.4.1994, lk 8928), mille artikli 11 lõige 1 vastab direktiivi artikli 4 lõike 4 punktile a ning milles on sätestatud:

„Lepingus kokkulepitud hinda ei muudeta, kui lepingus ei ole otseselt muutmist ette nähtud ja täpselt märgitud, kuidas hinnamuudatus arvutatakse; hinnamuudatus on lubatud üksnes järgnevate asjaolude tõttu:

- a) reisi puhul kohaldatav vahetuskurss ja/või
- b) veokulud, kaasa arvatud kütuse hind, ja/või
- c) teatavate teenuste eest nõutavad maksud või tasud.

Nendes olukordades toovad muudatused kaasa ka hinna alandamise.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

5 Põhikohtuasja hagejad G. Denuit ja tema abikaasa B. Cordenier reserveerisid reisibüroos reisi ja majutuse täispaketi neile endile ja nende lapsele Thierry'le koguhinnaga 2765 eurot, mis hõlmas eelkõige edasi-tagasi lennupileteid väljalennuga Brüsselist ning jõematka Niilusel 2.–9. märtsil 2003.

6 Reisibüroo eritingimustes märgitakse, et „need teenustasud on arvutatud lähtuvalt dollari kursist selle voldiku trükikotta saatmise päeval (vahetuskurss jaanuaris 2002: 1 euro = 0,91 USA dollarit). Igasugune muutus 10% võrra kõrgemaks või madalamaks võimaldab meil muuta oma hindu”.

7 Pärast reisi palusid põhikohtuasja hagejad reisibürool neile hüvitada osa — 217,61 eurot — nende poolt juba tasutud täishinnast, väites, et seda tuli alandada proportsionaalselt dollarites väljendatud teenuste hindadega pärast selle valuuta vahetuskursi muutust, kuna reisi alguspäeval oli kursiks 1 euro = 1,08 USA dollarit.

8 Reisibüroo keeldus põhikohtuasja hagejatele hinnavahet hüvitamast, viidates 16. veebruari 1994. aasta seaduse artikli 11 lõikele 1.

- 9 Põhikohtuasja hagejad pöördusid seejärel Belgia õiguse alusel asutatud mitmetulundusühingu Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'i (reisivaidluste komisjoni vahekohus) poole.
- 10 Leides, et nimetatud vaidluse lahendamiseks on vaja direktiivi artikli 4 lõike 4 tõlgendamist, otsustas Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kui tarbijat reisikorraldaja ja/või jaemüüjaga siduvas lepingus sisalduv säte näeb ette võimaluse üksnes hinda tõsta ja näeb täpselt ette, kuidas hinnamuutus arvutatakse, ja kui selle sättega arvestatakse üksnes direktiivi artikli 4 lõike 4 punktis a ammendavalt loetletud asjaolusid, siis kas seda artiklit tuleb tõlgendada nii, et see kohustab vaikimisi ka hinda alandama samade arvutusmeetodite järgi?
2. Kui tarbijat reisikorraldaja ja/või jaemüüjaga siduvas lepingus sisalduv säte näeb ette võimaluse hinda nii tõsta kui alandada, nägemata täpselt ette, kuidas hinnamuudatus arvutatakse, ja kui selle sättega arvestatakse üksnes direktiivi artikli 4 lõike 4 punktis a ammendavalt loetletud asjaolusid, siis kas seda artiklit tuleb tõlgendada nii, et see toob kaasa lepingusätte tühisuse tervikuna või üksnes selles osas, mis võimaldab hinda tõsta?
3. Kui tarbijat reisikorraldaja ja/või jaemüüjaga siduvas lepingus sisalduv säte näeb võimaluse hinda nii tõsta kui alandada ette üksnes reisikorraldajale ja/või

jaemüüjale ja näeb täpselt ette, kuidas hinnamuudatus arvutatakse, ja kui selle sättega arvestatakse üksnes direktiivi artikli 4 lõike 4 punktis a ammendavalt loetletud asjaolusid, siis kas seda artiklit tuleb tõlgendada nii, et see toob kaasa lepingusätte tühisuse tervikuna või üksnes selles osas, mis võimaldab hinda tõsta?

4. Kui tarbijat reisikorraldaja ja/või jaemüüjaga siduvas lepingus sisalduv säte näeb võimaluse hinda nii tõsta kui alandada ette nii reisikorraldajale ja/või jaemüüjale kui ka tarbijale ja näeb täpselt ette, kuidas hinnamuudatus arvutatakse, ja kui selle sättega arvestatakse üksnes direktiivi artikli 4 lõike 4 punktis a ammendavalt loetletud asjaolusid, siis kas seda artiklit tuleb tõlgendada nii, et reisikorraldaja ja/või jaemüüja on kohustatud hinda alandama, kui tarbija seda ei nõua?"

Euroopa Kohtu pädevus

- 11 Esiteks tuleb uurida, kas Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'i tuleb lugeda kohtuks EÜ artikli 234 tähenduses.
- 12 Hindamaks, kas eelotsusetaotluse esitanud organ on liikmesriigi kohus EÜ artikli 234 tähenduses, võtab Euroopa Kohus arvesse asjaolude kogumi, mille moodustavad organi seaduslik alus, alalisus, pädevuse kohustuslikkus, menetluse võistlevus, õigusnormide kohaldamine tema poolt ning tema sõltumatus (vt eelkõige

17. septembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-54/96: Dorsch Consult, EKL 1997, lk I-4961, punkt 23 ja viidatud kohtupraktika, ning 30. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C-516/99: Schmid, EKL 2002, lk I-4573, punkt 34).

- 13 Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale ei ole lepinguline vahekohus liikmesriigi kohus EÜ artikli 234 tähenduses, kuna lepingupooltel ei ole ei õiguslikku ega faktilist kohustust anda oma erimeelsusi vahekohtu lahendada ning asjaomase liikmesriigi ametiasutused ei ole seotud vahekohtutee valimisega ning neil ei ole ka võimalust omal algatusel sekkuda vahekohtuniku ees toimuvasse menetlusse (vt 23. märtsi 1982. aasta otsus kohtuasjas 102/81: „Nordsee” Deutsche Hochseefischerei, EKL 1982, lk 1095, punktid 10–12, ja 1. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-126/97: Eco Swiss, EKL 1999, lk I-3055, punkt 34).
- 14 Põhikohtuasjas tehtud eelotsusetaotlusest ilmneb, et pooled pöördusid Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'i poole tulenevalt nende vahel sõlmitud vahekohtuklauslist.
- 15 Belgia õiguses ei ole kohustust pöörduda selle vahekohtu kui ainsa üksikisiku ja reisivahendaja vahelisi vaidlusi lahendava organi poole. Tõepoolest, kui tavalise kohtu poole pöördutakse vaidlusega, mille eseme osas on olemas vahekohtuklausel, peab see kohus teatama, et tal puudub pädevus koostöös Belgia kohtukodeksi artikli 1679 lõikega 1. Sellegipoolest ei ole Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'i pädevus kohustuslik selles tähenduses, sest kui poolte vahel puuduks vahekohtuklausel, võiks üksikisik vaidluse lahendamiseks tavalisse kohtusse pöörduda.

- 16 Kuna põhikohtuasjas ei ole mingit õiguslikku ega faktilist kohustust oma erimeelsustega vahekohtusse minna ning asjaomase liikmesriigi ametiasutused ei ole seotud vahekohtutöö valimisega, ei saa Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges et Voyages'i lugeda liikmesriigi kohtuks EÜ artikli 234 tähenduses.
- 17 Sellest tuleneb, et Euroopa Kohtul puudub pädevus otsustada Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'i esitatud eelotsuse küsimuste üle.

Kohtukulud

- 18 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'is poolelioleva asja üks staadium, otsustab see organ kohtukulude jaotuse. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a poolte kohtukulusid, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtuvalt Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Euroopa Kohtul puudub pädevus otsustada Collège d'arbitrage de la Commission de Litiges Voyages'i esitatud eelotsuse küsimuste üle.

Allkirjad